

گزارش خبری

نخستین کنگره کشوری پیشگیری از سوء مصرف مواد با امتیاز بازآموزی

First National Congress On
Substance Abuse Prevention

پژوهشگاه علوم انسانی
تالار جامع علوم انسانی

۱۴ تا ۱۶ اسفند ماه سال ۱۳۸۸
23-25 Feb 2010

پیشگیری از سوء مصرف مواد در خانواده

پیشگیری از سوء مصرف مواد در محیط های کار (پادگانها - محیط های کار صنعتی - اداری و کارگری)

پیشگیری از سوء مصرف مواد در محیط های آموزشی (مدارس و دانشگاهها)

پیشگیری از سوء مصرف مواد در محله با تاکید بر فعالیت سازمان های مردم نهاد و CBO

رسانه ها و پیشگیری از سوء مصرف مواد (دیداری - شنیداری - نوشتاری - الکترونیک)

نخستین کنگره کشوری پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر، در دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی برگزار شد. در این کنگره سه روزه، کارشناسان وزارتخانه‌ها، نهادها و سازمان‌های ذیربط، درباره راه‌های پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر در خانواده و محیط‌های کاری و آموزشی و نقش سازمان‌های مردم نهاد در پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر در محله‌ها بحث و تبادل نظر و تعدادی از مسئولان مبارزه با مواد مخدر نیز در این کنگره سخنرانی کردند. آنچه می‌خوانید خلاصه‌ای از اظهار نظرهای ارائه شده در افتتاحیه این کنگره است.

طرح جامع پیشگیری از اعتیاد اردیبهشت سال ۱۳۸۹ تصویب می‌شود

مهندس طه طاهری، قائم مقام دبیرکل ستاد مبارزه با مواد مخدر در مراسم افتتاحیه این کنگره گفت: طرح جامع پیشگیری از مواد مخدر به ویرایش سوم رسیده است و پس از آن در اختیار نخبگان قرار می‌گیرد که در نهایت اردیبهشت سال ۱۳۸۹ در ستاد مبارزه با مواد مخدر به تصویب می‌رسد.

وی اظهار داشت: متأسفانه دشمن خانه ما را با اعتیاد فتح کرده است و یک میلیون آسیب‌دیده داریم و ده میلیون نفر نیز به طور مستقیم با تبعات اعتیاد ارتباط دارند، همچنین این موضوع سلامت روانی جامعه را تحت تأثیر قرار داده است.

وی با بیان اینکه طبق نظر سنجی‌ها، ۸۲ درصد مردم اولین نگرانی خود را اعتیاد می‌دانند، تصریح کرد: مقامات عالی کشور نیز پس از مسئله جنگ، موضوع مواد مخدر را دومین موضوع اولویت‌دار کشور معرفی کرده‌اند.

مهندس طاهری افزود: باید فاز عملیاتی پیشگیری از اعتیاد را اجرا کنیم و در این بخش به نتیجه برسیم، زیرا مقابله با مواد مخدر در حال انجام است و به‌عنوان مثال، به‌تازگی دو هزار و صد و هشتاد کیلوگرم مواد مخدر در یک عملیات کشف شد، لذا در عرصه مقابله کار با جدیت تمام انجام می‌شود، اما مسئله مردم را حل نکرده است.

وی گفت: سیاست نظام از سال گذشته تهاجم در حوزه پیشگیری است، یعنی باید در این عرصه ورود کرد و با تمام موانعی که می‌خواهد در مقابل پیشگیری مانع باشد، برخورد جدی صورت داد. لذا ابتدا باید عرصه را خوب شناخت و سپس عمل کرد.

طاهری با بیان اینکه دشمن حیات اجتماعی ما را تصرف کرده است، خاطر نشان کرد: باید مراکز حیات اجتماعی از جمله فضای اجتماعی جامعه، خانواده و محیط‌های کار در عرصه پیشگیری مورد تهاجم قرار گیرد و آنان که در معرض اعتیاد هستند، سالم نگه‌داشته شوند.

وی با بیان اینکه، هیچ مانعی را در این عرصه نمی‌پذیریم، گفت: متأسفانه اعتیاد نخبه‌های کشور را هم از بین می‌برد، لذا باید باور مردم را نسبت به این موضوع تغییر داد.

قائم‌مقام دبیرکل ستاد مبارزه با مواد مخدر ادامه داد: باید در عرصه پیشگیری اقدام بسیجی انجام داد، چرا که با رفتار و ساختار و وظیفه‌مندی که طی سه دهه گذشته شاهد آن بودیم،

مشکل اعتیاد حل نشد.

وی افزود: باید در عرصه پیشگیری کاری بکنیم که اگر دشمنان هزاران تن مواد مخدر وارد کشور کنند، کسی به دام اعتیاد نیفتد.

مهندس طاهری گفت: تربیت مربیان مربوط به حوزه مبارزه با اعتیاد با سرعت در حال انجام است و خوشبختانه دانشگاه‌ها در این زمینه پای کار آمده‌اند و دانشگاهی که در عرصه اعتیاد وارد نشود، از خواست ملت جا مانده است.

وی با اشاره به تغییر الگوی مصرف در کشور و خسارت‌های انبوهی که در این بخش به کشور متحمل شده است، تنها راهبرد ملی کشور را پیشگیری دانست و گفت: باید از شعار خارج شویم.

برنامه‌ها را باید از مدارس آغاز کرد

قائم مقام وزیر آموزش و پرورش در امور تربیت بدنی و سلامت نیز در این همایش سخنرانی کرد. وی گفت: در امریکا به‌ازای هر نفر، شش دلار برای مبارزه با مواد مخدر در نظر می‌گیرند که این سرانه در استرالیا به ۱۵ دلار می‌رسد، این در حالی است که فکر نمی‌کنم این رقم در ایران بیشتر از نیم دلار برای هر نفر باشد.

وی یادآور شد: یکی از بدشانسی‌های ایران، همسایگی با مرکز تولید مواد مخدر است که این موضوع در کنار تغییر الگوی مصرف از مواد سنتی به صنعتی، مبارزه با مواد مخدر در کشور را با مشکل مواجه کرده است.

قائم مقام وزیر آموزش و پرورش در امور تربیت بدنی و سلامت از دولت و مجلس شورای اسلامی خواست تا اعتبارات مورد نیاز بدین منظور را تأمین کنند و تأکید کرد: این در حالی است که هزینه صحیح و نظارت بر نحوه مصرف هزینه‌ها نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

وی با تأکید بر اینکه وزیر آموزش و پرورش عزم جدی برای ارتقاء سلامت جسمی و روانی دانش‌آموزان دارد، اضافه کرد: یکی از مباحثی که حاجی بابایی در بدو ورود به وزارتخانه مطرح کرد، مقوله سلامت و تربیت بدنی بود.

هاشمی با اشاره به اینکه متأسفانه در کشور کمتر از ۲۰ درصد افراد به ورزش روی آورده‌اند، ادامه داد: در این رابطه، نسبت به شاخص‌های جهانی عقب هستیم و با توجه به جمعیت ۱۴ میلیونی دانش‌آموزان، ۲۰ درصد نیز رقم ناچیزی است.

وی محور اصلی فعالیت‌های آموزش و پرورش را نگاه به ورزش دانست و بیان کرد: اگر قرار است اعتباری لحاظ و صرف شود، برنامه‌ها را باید از مدارس آغاز کرد.

قائم مقام وزیر آموزش و پرورش در امور تربیت بدنی و سلامت خبر داد: براساس برنامه‌ریزی‌ها، مقرر شده است که سالن‌های ورزشی دانش‌آموزان را افزایش دهیم، به طوری که قسمت اعظم پروژه‌های عمرانی ورزشی در سفرهای استانی به سالن‌های ورزش اختصاص می‌یابد.

وی در پایان تصریح کرد: وزارت آموزش و پرورش، به طور کامل با ستاد مبارزه با مواد مخدر و دستگاه‌های ذریبط همکاری خواهد کرد و عزم جدی خود را در مبارزه با پدیده شوم مواد مخدر نشان خواهد داد.

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، برای همکاری آمادگی کامل دارد

حسن شاکری، معاون پژوهشی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، در این کنگره گفت: عوارض و فجایع اعتیاد آن قدر گسترده است که نیازی به توصیف ندارد و این موضوع به دلیل اهمیت آن مورد توجه همه مسئولان به ویژه مقام معظم رهبری قرار گرفته است.

وی با اشاره به سخنان رهبر معظم انقلاب افزود: این وضعیت، مسئولیت مهم دانشگاهیان و نیاز برای انجام وظیفه شرعی و ملی را بیشتر کرده است.

شاکری خاطر نشان کرد: دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، برای همکاری در این زمینه آمادگی کامل دارد و با ظرفیت‌های علمی، از هر گونه تلاش برای علم و کار فروگذار نخواهد کرد.

وی در پایان گفت: برگزاری کنگره‌های پیشگیری از اعتیاد مهم و مؤثر است و امیدواریم این کنگره از سری کنگره‌های شناسنامه‌دار شود تا در هر شماره بخشی از معضلات عرصه مبارزه با مواد مخدر حل شود.

نگاه سنتی در برخورد با جرم در عرصه پیشگیری باید تغییر کند

محمدباقر صابری ظفرقندی، مدیرکل دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، دیگر سخنران این کنگره بود. وی با درخواست از قوه قضائیه برای ارائه راهکارهایی در زمینه پیشگیری از مصرف مواد مخدر، گفت: نگاه سنتی در برخورد با جرم در عرصه پیشگیری باید تغییر کند.

وی گفت: در پیشگیری سوء مصرف مواد مخدر، کاهش دسترسی به آن اهمیت فراوانی دارد و باید از عرفی و رایج شدن ابتلا به مواد مخدر در جامعه جلوگیری کرد.

ظفرقندی گفت: پیشگیری باید در سطوح گروه‌های مخاطب جمعیت، گروه‌های در معرض خطر و گروه‌های پرخطر انجام شود.

مدیرکل دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد وزارت بهداشت

افزود: مناسب ترین و کم هزینه ترین راه بهره‌برداری از نظام موجود، مراقبت‌های اولیه بهداشتی است. وی اضافه کرد: در حوزه پیشگیری آنچه که مغفول مانده، ارزیابی و پایش برنامه‌های گذشته است.

پیشگیری به عنوان اولین رویکرد و اولویت برای سال ۱۳۸۹ پیش‌بینی شده است

حمیدرضا صرامی، مدیرکل امور فرهنگی و پیشگیری ستاد مبارزه با مواد مخدر نیز در این کنگره حضور داشت. وی در حاشیه کنگره اظهار داشت: بحث پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر و روان‌گردان‌ها، به عنوان اولین رویکرد و اولویت ستاد مبارزه با مواد مخدر برای سال ۱۳۸۹ پیش‌بینی شده است که برای این موضوع چهار کانون هدف یعنی مراکز آموزشی، شامل مدارس و دانشگاه‌ها، محیط‌های کاری شامل محیط‌های صنعتی، اداری و پادگان‌ها، محلات و خانواده برای مصون‌سازی ۶۸ میلیون نفر از افراد سالم کشور در نظر گرفته شد.

وی گفت: دوازده دستگاه فرهنگی نیز باید در این موضوع فعالیت کنند.

صرامی افزود: در اقدام‌های مورد توجه قرار گرفته در طرح جامع پیشگیری از اعتیاد، آموزش به عنوان زیربنایی ترین محور و بحث اطلاع‌رسانی، تقویت مراکز مشاوره و تحقیقات مطرح هستند.

وی گفت: تقسیم شرح وظایف بین سازمان‌ها و اعتبارات مالی در این طرح دیده شده است و قرار است از ابتدای شروع برنامه پنجم توسعه تا پایان برنامه، ۴۰ درصد از جمعیت، تحت پوشش این طرح قرار بگیرند.

صرامی ادامه داد: وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم با داشتن ۴ میلیون دانش‌آموز و ۴ میلیون دانشجو، از مهم ترین وزارتخانه‌هایی هستند که می‌توانند در این امر تأثیرگذار باشند و امیدواریم با استفاده از ظرفیت انجمن اولیاء و مربیان بتوانیم ۲۰ میلیون نفر را تحت پوشش آموزش مهارت‌های زندگی قرار دهیم.

وی اضافه کرد: تحقیقات نشان می‌دهد، گروه‌های در معرض خطر، خانواده‌های معتادان هستند ولی اگر آموزش‌های تاب‌آوری را خوب ببینند، می‌توانند معتاد نشوند و افراد بی‌کار و فقیر از دیگر افراد این گروه هستند.

صرامی گفت: در طرح جامع پیشگیری از اعتیاد، آموزش‌های ویژه‌ای را در نظر داریم و هیچ کدام از این افراد در این طرح حذف نشده‌اند.

مدیرکل امور فرهنگی ستاد مبارزه با مواد مخدر، خاطر نشان کرد: اصلاحات مرتبط با مواد مخدر در کتب درسی، در اوایل سال آینده انجام می‌شود و به نظر می‌رسد، بتوانیم برای شروع سال تحصیلی آتی این کتب را توزیع کنیم.

صرامی گفت: قرار نیست از این کتب امتحان گرفته شود، بلکه با استفاده از آن‌ها مسابقاتی برگزار خواهد شد و از این طریق دانش‌آموزان درباره وضع اعتیاد در ایران و چگونگی مصون ماندن در برابر آن اطلاعاتی به دست می‌آورند.